

Szám.

hall-
tetlen
oglalni
steiner
aljatok.
Ada.
mezei
mekem.
nektek
atomon
kép-
mind a
t hány
küldöz-
ihetet-
örömöt
ez nem
hara-
illeti:
tek. —
Dömö-
ez azt
amit
vezelek
a papi-
ránt-
t meg-
megint
ok el a
csele-
czim-
Marta.
küld-
zéség-
Weiss
n. Ör-
nyira
z irni.
erről a
elvben
nemzeti
két
For-
a. Hát
hallga-
esetben

bb le-

zirmay

F. b.

KIS LAP

... MÉG EGYSZER KEZET FOGOTT ... (Lásd a 21. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LVII. köt. 2. szám.

Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1899. július 9-én.

GÖRBE UTON

vagy

DEZSŐ ÉS LOJZI KALANDJAI.

— Elbeszélés képekkel. —

(Folytatás.)

BUS sohajtással feküdt le Dezső; reggel azonban, amint újra átgondolta a dolgot, nagyon megnyugodva vonogatta a vállát.

— No bizony! Nem is olyan nagy baj... sőt éppenséggel nem is baj. Minden fiu iskolába kerül. Nem vagyok én kényes kisasszonyka, mint a testvéreim, hogy mindig csak a guvernánt kisasszony szoknyáján üljek.

Minél tovább gondolkozott róla, annál jobban megvigasztalódott. Lám, a szomszéd Andor is oda van tíz hónapon át a városban, ahol iskolába jár... és milyen büszke diák! Csöppet sem látszik meg rajta, hogy busulna ezen az állapotán. Okvetlenül mulatságosabb is az, ha fiu-pajtásai vannak az embernek, nem afféle nyafogó lányok, mint Klárka és Lenke, akik mindjárt sikoltoznak, pityeregnek és panaszra sietnek. Igaz: a tanulást ott alkalmasint keményebben fogják, talán nem is lehet a komoly, szigoru tanárokon oly könnyen kifogni, mint itthon a szelid jó kisasszonyon; de ha annyi száz meg ezer diák kibirta, ő sem hal bele. Végre is — keserves dolog, de úgy van: tanulni minden-képen muszáj.

— Andor sem fog gunyolni, ha tudja, hogy most már én is diák-sorba kerülök. Nehány esztendő mulva éppen csak olyan nagy diák leszek, mint ő.

Ez a gondolat szinte büszkévé tette. Alig várta, hogy Andornak tudtára adhassa, hogy most már угyszólván köteles őt pajtásának tekinteni. Sietett is a kertbe, fölmá-

szott a kerítésre és örömmel látta, hogy Andor egészen közel sétálgat. Andor is mindjárt észre vette és tréfásan szolt:

— Vigyázz! Mit kapaszkodol ott a magasban? Még megakad valamiben a szoknyácskád és függve maradsz a levegőben.

— Ó, már nem sokáig fognak ilyen gyerekesen járatni. Két hét mulva én is csak olyan diák leszek, mint te.

— No, no! Lesz egy kis különbség közöttünk, mert csak olyan leszel, amilyen én hat esztendővel ez előtt voltam.

— Az már mind egy! Diák, hát diák. Van a konviktusban kis diák is, nagy diák is.

— Konviktusba adnak? No, ideje. Legalább békességök lesz végre itthon azoknak a kedves lányoknak.

— Ó, én szeretem a testvéreimet! Csak tréfálok velök néha.

— Hallom a kerítésen át eleget, milyen vigan sirdogáltak a tréfaidon.

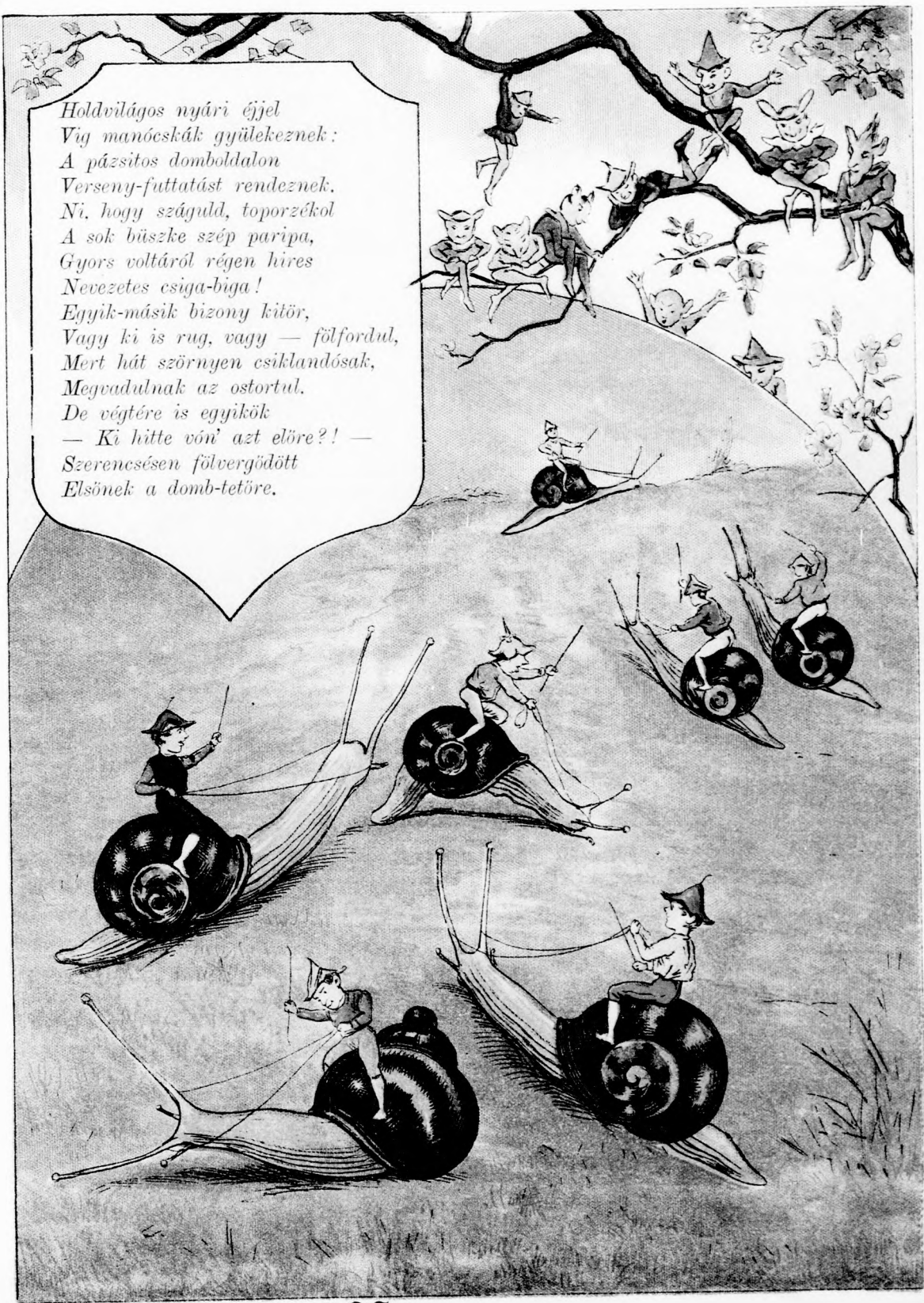
— No bizony! Tehetek én róla, ha olyan pityergősek?

— Gavallér fiu mindig tehet róla, mert soha sem tesz olyat, ami kellemetlen az érzékeny lányoknak. No, jó helyre kerülsz, ha valami szigoru konviktusba adnak. Majd kiverik ott belőled az ilyen fajta tréfás kedvet.

Hm! Ez nagyon kellemes biztatás. Pedig Andor bizonyosan ismeri az efféle dolgokat. Vagy talán csak ijesztgeti? Csak hogy mások is ilyen formán nyilatkoztak, mikor büszkélkedett előttük, hogy iskolába jár, diák lesz.

— Nagyon ideje, hogy elkerüljön a háztól, felelte a szakácsné csöppet sem hizelgő hangon. Majd ott megtanítják arra is: mivel tartozik az öregebbnek.

Holdvilágos nyári éjjel
Vig manócskák gyülekeznek:
A pázsitos domboldalon
Verseny-futtatást rendeznek.
Ni, hogy száguld, toporzékol
A sok büszke szép paripa,
Gyors voltáról régen híres
Nevezetes csiga-biga!
Egyik-másik bizony kütör,
Vagy ki is rug, vagy — fölfordul,
Mert hát szörnyen csiklandósak,
Meggadulnak az ostortul.
De végtére is egyikök
— Ki hitte vón' azt előre?! —
Szerencsésen fölvergődött
Elsőnek a domb-tetőre.

Verseny-futtatás.

— Kemény sor lesz, kivált eleinte, amig lassacskán bele nem törődik, ifiuracsám, vélte az inas. Mert biz' ott nem fog parancsolgatni, de igenis engedelmeskedni.

Még a kisasszony is így szólt:

— Majd eszedbe jut a szülei ház; eszedbe jutnak azok, akik annyi elnézéssel voltak hibáid iránt!

Ezek az intések és ijesztgetések kissé lelohasztották büszke önértetét; de megfélemlíteni többé nem engedte magát. Sőt épp ezek a rejtelmes jóslások azt bizonyították, hogy már eléggé nagynak és erősnek tartják olyan nehéz és veszedelmes állapot elviselésére. Aztán meg, hiába akarták volna tagadni, mindenki többre nézte. fontosabb személyiségnek tartotta, mióta ennek az új állapotnak a küszöbére jutott. Legkivált Klárrika és Lenke. A jó két lánykát titkon folyvást furdalta a lelkiismeret, hogy Dezső ő miattuk vesztí el boldog otthonát; valósággal csodálták hősiségét, hogy oly elszántan viseli sorsát, e mellett pedig nemes nagy-lelkűséggel is, mert nem mutat haragot, nem lobbantja szemökre sorsát, még csak nem is gondol bosszura. Nagy meghatottságukban most már talán azt sem bánták volna, ha nem csak bajuszt, hanem szakált is pingál Melindának és Mirabellának a képére. És nem csupán a két leányka, hanem maga a kisasszony is engedékenyebb lett, voltaképen, már nem is nagyon szoritotta rá a tanulásra. Nem sokára úgy is bele kerül a konviktusba szigorú fegyelem alá, addig hadd legyen vakációja.

Somváry ur hamar elintézte a dolgot a konviktus igazgatóságával s nyomban megkezdődtek a készülődések. Dezső teljesen új ruhákat kapott, komoly diákhoz illőket

s mikor először öltötte magára a csinos öltözéket, úgy érezte, mint ha legalább is egy fejjel nőtt volna meg. Igaz is, hogy egészen mást mutatott az új ruhában. Erős, izmos fiú levén, csak most látták igazán, hogy nem utolsó legény ő a talpán. Még Andor is kegyes leereszkedéssel veregette meg a vállát s így szólt:

— No, most már inkább elfogadlak diák-pajtásnak.

Aztán még sok kellemes részlete akadt a készülődésnek. Kapott sok holmit, amire eddig hiába vágyódott: szép író-szerszámot, négy-águ tollkést, ujdonat új rajz-eszközöket, pénz-tárczát és benne pénzt is ám, hegyibe pedig azt az ígéretet, hogy ha jó bizonyítvánnyal tér haza, szép zseb-óra lesz a jutalma.

Mire az elutazás napja fölvirradt, mindenki nagyon nyájas és gyöngéd lett Dezső irányában. Persze, hiszen szerették a garabonciás diákot mindig, ha volt is panasz rá; most pedig, hogy olyan hosszú időre elkerül a háztól, mindenki sajnálta, mert hát bizony csak üres marad a ház, ha az ilyen eleven, jó kedvű portéka nem lesz többé ott. Az öreg szakácsné, bár mennyire zsémbelt eddig, pompás kalácsot és pogácsát sütött utra-valónak; a kertész gyönyörű gyümölcssel kedveskedett, Klárrika és Lenke pedig nagy tanácskozást tartottak, mit ajándékozzanak neki emlékül. Ez nehéz kérdés volt, mert lánynak nem igen akad olyan holmije, aminek diák-ember hasznát vehetné. Végre is azt a dobozka finom csemege-czukorkát adták neki, melyet nem rég a nagymamától kaptak.

— Tudod, talán nem kapsz ott csemegét, hát legalább az első napokban legyen.

— Biz' az nagyon jó lesz, felelé Dezső és hálásan dugta zsebre.

Már az elutazás előtti este elköszöngött mindenkitől, csak épp az apától nem, aki vele megy és a testvéreitől, akik ki fogják kísérni a pálya-házba. Reggel meglehetősen korán kellett indulni.

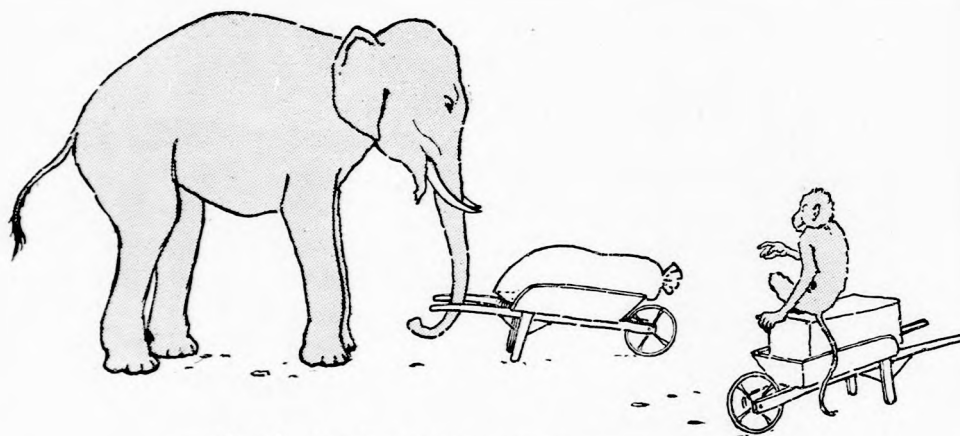
Kissé elérzékenyülten ültek együtt az utolsó reggelinél s az apa már kiadta a parancsot, hogy a kocsi álljon elő, midőn belépett az inas és táv-iratot adott át. Som-

váry ur gyorsan átfutotta, aztán meglehetősen zavarodottan tette le.

— Ez már aztán bajos állapot! szólt bosszusan. Az ügyvédem sürgönyzi, hogy egy igen fontos, elodázhatatlan ügy miatt ma okvetetlenül ránduljak be a megye székvárosába. De akkor nem mehetek veled, fiam.

Most már mi legyen? Talán a kisaszszony kísérhetné el? ... De akkor a két lányka maradna magára.

— Ha már tapasztaltabb legény volnál,

— HOVÁ, HOVÁ, MAJOM KOMA? (Lásd a 30. lapon.)

egy-magadat is utnak eresztnélek. Vasuton nem nagy sor. A kalauzt megkérném, hogy egy kicsit ügyeljen rád azon az állomáson, ahol egy másik vonatra kell átszállnod. Sok kis diák utazik már manapság ilyen módon.

Dezső kissé meghökkent ettől a nagy vállalkozástól, de becs-vágya is föltámadt.

— Ha más mehet, én is mehetek! mondá vitéz elszántsággal.

Sokat nem tanakodhattak, indulni kellett, hát csakugyan ebben állapotok meg.

Kikocsiztak a pálya-házhoz s amint a vonat berobogott, Somváry ur azonnal beszélt a kalauzzal, aki biztatólag felelé:

— Ne tessék aggódni, nagyságos uram. Minden hiba nélkül eljut az urfi oda. Van is már itt az egyik kocsiban ilyen diák-urfi, aki éppen oda utazik, hát majd együtt lesznek. Utközben majd meg is szaporodnak még. Sok diák utazik ilyenkor.

Dezső még egyszer megölelte apját és testvérkéit, akik úgy siratták, akár csak halálos veszedelemben indult volna. A követ-

kező perczen a kalauz már bevezette egyik kocsí-szakaszba, ahol csakugyan ült már egy fiú. Dezsó azonban hamarosan csak azt látta, hogy ez a diák-társa pápa-szemet visel. Egyelőre nem ügyelt rá, hanem a kocsí ablakához sietett és kihajolva, még egy utolsó bucsu-pillantást vetett testvéreire s még egyszer kezet fogott apjával (Lásd a képet a czimlapon.) ki szeretettel mondá:

— Vigyázz magadra, fiam! És mihelyt megérkeztél, irj!

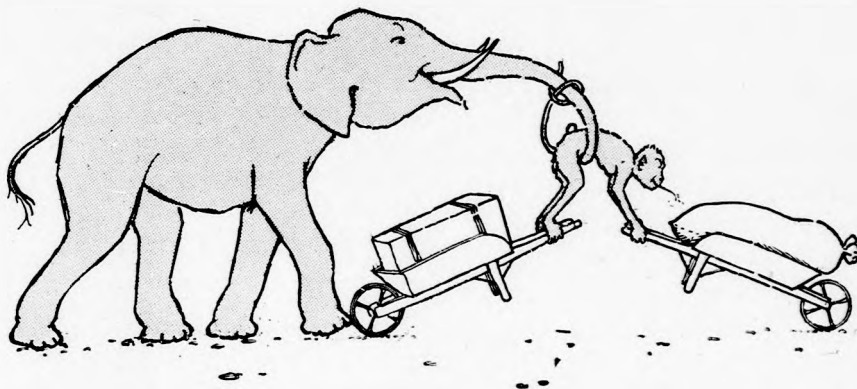
— Igenis, apuskám! Nem lesz semmi baj.

A vonat-vezető jelt adott az indulásra.

— Me-hett! kiáltá leghátul a kalauz.

A gép nagyot füttyentett, a vonat megindult s Dezsó bizony-bizony könyes szemekkel telepedett le a kocsí egyik ülésére.

Kendője után nyult, hogy letörölje könyeit, de röstelkedve hagyta abba és hirtelen úgy tett, mint ha viszkedne a szemé s azért dörzsölné az öklével. Megpillantotta ugyanis uti társát, azt a másik fiut, aki a

... VIGAN ELŐRE! (Lásd a 30. lapon.)

kocsí-szakasz tulsó sarkában ült. Szép is volna, ha az pityeregni látná.

Az uti-társa épp ekkor tekintett föl a könyvről, melyet eddig olvasgatott. Dezsónak az volt az első benyomása, hogy nem igen látott még ilyen figura fiut. Szinte azt hihette volna, hogy nem is diák-gyerek, aminek a kalauz mondta, hanem holmi tőpörödött vén emberke. Valamivel nagyobb lehetett Dezsónél, de vézna, gyöngye természetű, ellenben a feje aránytalanul nagy, a képe fakó-sárga és annál különösebb, mert pápa-

szemet viselt. Bár ugyancsak meleg volt a kocsiban, hosszú fekete felöltőjét magán tartotta, a fején pedig kürtő-kalapot viselt, mely még inkább vénitette.

Amint föltekintett, egy pillanatig fűrkészőleg nézett Dezsóra, aztán komoly, szinte ünnepies hangon szólalt meg:

— Soh se rösteld, hogy könyeztél. Ugy van azzal mindenki, aki először szakad el hazulról. Ismerem az effélet. Most még először az iskolába ugy-e?

— Most. Az annavári konviktusba.

— No, ennek örvendek. Így hát tanuló-társak leszünk. Fortuna kedve, z hogy már az uton hozott össze veled.

Dezső kissé álmélkodva hallotta ezt a tudós és költői mondást, mert ő bizony nem tudott ilyen ékesen beszélni. Örülni azonban ő is örült, hogy már is pajtással akadt össze, még pedig olyannal, aki, úgy látszik, hajlandó a jó barátságra.

— Hogy hívnak? kérdezte nyomban az új pajtás.

— Dezsőnek.

— Ugyan már no! Nevetni fognak rajtad a fiúk, ha így felelsz. Dezső van ezer is. De milyen Dezső? Nagy Dezső, Kis Dezső, Kovács Dezső, Szabó Dezső vagy mi Dezső?

— Somváry Dezső a nevem, felelé Dezső kissé megzavarodva. És a te neved, ha szabad kérdeznem?

— Hogy ne volna szabad? Ilyet fölösleges mondani, diákok nem czeremoniáznak egymás közt. Az én nevem Kertész Alajos. Jó barátainak megengedem, hogy röviden csak Lojzinak hívjanak.

— Hm... hát... nekem megengeded?

— Meg, felelé Lojzi nagy-fontosan. Intő jelnek vehetjük szerencsés találkozásunkat, tehát barátságot kötünk. Nagy hasznát fogjuk látni az intézetben. Szorosan összetartunk s akkor könnyebben megvédjük magunkat az öregebb diákok ellen, akik nagy kedvöket találják abban, hogy az új fiukat boszantsák és kinozzák.

— Hát te is új fiu leszel ott? Azt hittem, hogy már régi diák vagy, azért tudsz már mindenfélét.

— Persze hogy tudok, pedig eddig csak otthon tanulgattam. De olvastam ám sokat. Szeretsz-e olvasgatni?

— Ó... szeretek! felelé Dezső kissé határozatlanul. Otthon sok mesét olvastam...

— No, az is megjárja, mikor még kicsi az ember, szólott Lojzi roppant komoly és félig-meddig megvető hangon. Magam is olvastam effélet, mikor még kisebb voltam. De az mind haszontalanság. Az én kedves olvasmányom »Robinson«, meg »Jelky András« és más ilyen fajta, ahol a hős érdekes és nevezetes kalandokban szerepel. Mióta meg azt adták tudtomra, hogy konviktusba küldenek, hát ilyen iskolákról szóló elbeszéléseket olvastam folytonosan. Tudok is már előre mindent és el vagyok készülve a nehéz küzdelemre.

Dezső aggódva nézett tudós pajtására. Ez ugyan szépen biztatja!

(Folytatása következik.)

Találós mesék.

I.

*Építésnél vagyok szükséges anyag,
Nekülem nem szépek, nem jók a falak.
De ha az első betümet leszeded:
Örülhetsz, ha velem tele a fejed.*

II.

*Növény vagyok s nincs levelem,
Gyümölcsöt sem termek,
Mégis kedves eledele
Vagyok sok embernek.
Ha pedig a legutolsó
Betümet levágod,
Nézz magadra s ruhán, keztyűn
Könnyü lesz meglátnod.*

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt, kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Az ifju Anakharzis utazása Görögországban.“

Irta **Barthélemy**, a magyar ifjúság számára szerkeszté **Hanthó Lajos**, képekkel, díszes kötésben.

A VAD-EMBEREK ÉS A FÁJDALOM.

A FORRÓ ég-öv alatt élő fél-vad néptörzsek testi edzettségéről az ott járt tudós utazók sok érdekes adatot jegyeztek föl. Ezek a vadak, amennyire elmaradottak szellemileg, viszont csodásan hős erejük minden fájdalom és szenvedés elviselésében. Panaszos szó nélkül tűnnek éhséget, szomjúságot, betegséget, sajtó sebet és gyakran csak akkor tudni meg a bajukat, mikor már félholtan rognak össze.

De edzik is magukat az effélére. A Fidszigeteken él egy törzs, mely valóságos tűz-próbát tart a fiatal legényekkel. Huszharmincz lábnyi hosszú és négy-öt lábnyi mély árkot ásnak, kirakják lapos kövekkel, aztán tele hányják fával s ezt meggyújtják. Mikor a fa elégett, a parazsat kikutortják s ekkor az árok fenekén levő kövek persze izzó tüzesek. Ezeken köll meztláb végig sétálni minden ifjunak, aki azt akarja, hogy vitéznek tartsák.

S az ifjak valóságos ünnep számba veszik ezt a próbát. Virággal, zöld lomb-füzérrel fölékesítve várakoznak az árok partján és a törzs-főnök intésére lassan végig sétálnak a tüzes kő-uton, egyetlen szem-hunyorítás nélkül. Össze-sül, fölhólyagzik a talpuk, de ezt egyik sem árulja el. Így megedzve aztán persze könnyen sétál az ottani forró naptól áthevitett égő homokon.

Egy tudós kutató, aki Afrikában járt, az ő néger teher-hordozóiról beszél mulatságos dolgot. A tudós sok növényt, állatot stb. gyűjtött és ezek czipelésére egész csapat néger fogadott, még pedig olyanokat, akik már szolgáltak más utazóknak is és megbízható hirben álltak. Ez a megbízhatóság azonban nem volt valami nagy,

mert a néger, ha csak szerit teheti, bizony lop, csal, lustálkodik. A felügyelőnek tehát elég dolguk volt, hogy rendben tartsák a fekete csapatot, ami olyképp történt, hogy a felügyelők legkisebb vétségért is véresre korbácsolták a hűtelen szerecsent.

A tudósnak ez sehogy sem tetszett. Ember-szerető, nemes szive nem tűrhette, hogy a felügyelők mind-untalan üssék verjék a négereket.

— Másképp nem boldogulunk, uram, felel a felügyelők.

— Dehogy nem! Tudom, hogy a büntetés néha elkerülhetetlen. De nem korbácsolással fogjuk őket büntetni, hanem azzal, hogy a vétkesnek levonunk egy részt a béréből. Így akarom! Ember-kinzást nem tűrök!

A felügyelők természetesen engedelmessékedtek. Alig néhány nap mulva tudósunk azt vette észre, hogy a négerek nagyon mogorva képet vágnak, zugolódnak. Végre valósággal föllázadtak.

— Egy tapodtat sem megyünk tovább! kiáltozák. Nem engedjük a jogunkat! Csak olyan módon szolgálunk, mint máskor szoktuk. Nem egyezünk bele a birságba.

— Legyen eszetek! csitítá őket a tudós. Hiszen az már csak csekély büntetés a korbácshoz képest.

— Nem nem! A bérünket meg akarjuk kapni egészen, aki pedig vétett, hát arra való a korbács, verjék akár félholtra is. Eddig is ugy volt.

A tudós kénytelen volt engedni s a felügyelők ismét véresre korbácsoltak mindenkit, aki hibát követett el. S a négerek ezzel tökéletesen meg voltak elégedve, mert a testi fájdalomnak oda sem hederítettek, de a pár fillérnyi veszteséget nem tudták elviselni.

ILONKA.

Hogy is volt csak? Igen, igen ...
Már tisztán emlékezem:
Hogy, hogy nem? — de elfogódtam,
Elragadt a képzelem.

»Kisasszonyok lázadását«
Olvastán el a minap —
Érzem, hogy az én lelkem is
Csöndes medréből kicsap.

Én is kezdtem lázongani:
Szigorúak én velem!
Minek az a sok tanulás?
Pap ugy sem lesz belülem.

A sarokból vágyva tekint
Három bábu is felém ...
Játékimat megszorítják ...
E szigort nem bírom én.

Van nekem egy édes, drága
Jó nénikém Kolozsvárt,
Aki sokszor hívogatott,
Tárt karokkal sokszor várt.

Hozzá megyek, hozzá szököm ...
Most is örömmel fogad!
Nap keltében látom is már
A tetőket, tornyokat.

S épp, hogy közelébe érek
S keblem örömtől dobog,
Egy nagy fájás száll szívemre
S a térdemre roskadok.

Mi lesz, mi lesz, hogy ha reggel
Agyamhoz lép jó mamám,
Hogy csókjával fölbresszen
... S nem lát, nem talál reám?

Ha majd rémüldözve kutat,
S minden sarokban keres ...
Gyermekem, Ilonkám, hol vagy?
Agy, szoba, minden üres ...

Ó, bár otthon volnék megint!
A szívem majd megszakad ...
S szemeimből a keserű,
Forró könny bőven fakad.

Nem sokallom a szigort én,
Tudom, az is szeretet ...
A szivedre, jó anyácskám,
Ölelj ismét engemet! ...

S im egy édes hang megszólal:
»Hiszen épp öllek én!
Tán bizony nem jót álmodtál,
Én aranyos fürjecsském!«

V A K Á C Z I Ó.

*Hopp!... Előre suhintom
Zöld zsinégemet
S rajt' oly könnyen szököm át,
Mint a kis evet.*

*És nem előre csupán —
Hátra is tudok.
S ha az ugrást megunom,
Körül futkosok.*

*S ha sem ugrok, sem futok:
Vigan tánczolok.
Hej, az a vakáció
Isteni dolog!*

HAMUD ÉS RACSMA.

— Keleti mese képekkel. —

(Vége.)

KÉNYELMESEN, nagy pihenőkkel utazott Hamud s mire megérkezett a szultán szék-városába, már megelőzte a hír, hogy kitűnő vendég közeledik. Ki is csődült az egész nép és megbámulta a deli ifjut, pompás öltözékét, fényes kíséretét. Hogy kicsoda ez a jeles idegen, azt senki még csak álmodni sem tudta volna; ellenben Hamud persze jól ismert mindenkit és tudta, kivel hogyan kell majd beszélnie, hogy a kedvét megnyerje.

Örömmel fogadta Amurád szultán is a kitűnő vendéget és hamar megszerette,

nem csak délczeg voltáért, hanem éles, tapasztalt elméről tanuskodó beszédeért is. Harmadnapra tehát bátran előállt Hamud azzal, hogy feleségül kérte a szultán szépséges leányát, akivel majd a trónust és országot is megkapja.

— Magam is örvidenék, ha te lennél a vóm, felelt a szultán. Remélem is, hogy teljesülhet a kívánságunk.

— Hogy ne teljesülne, ha te akarsz, ó hatalmas szultán? Ki szólhatna ellene?

— A csillagok! Meg köll hallgatnom bölcs csillagjósomat, mit ígérnek a planeták.

Hamud majd kővé vált. Nagy bajt kezdett sejteni. Izgatottan mondá:

— Ó, bölcs és hatalmas szultán, mi szükséged neked a csillag-jós tanácsára? Nagyobb a te bölcseséged minden csillag-jósénál. És ki áll jól róla, hogy a csillag-jós gonosz furfanggal nem éppen olyat mond-e, amiből csak neki van haszna? Én bizony rá nem hederitenék.

— Magam is gondoltam már efféjét. De épp e napokban rejtelmes intést kaptam: éjjelkor dzsin (szellem) jelent meg nyugvó helyemnél és óvott, ne merjek kételkedni hűséges hívem, az öreg Hamud csillag-jósom csoda-tudományában, mert különben nagy veszedelem érne. Tehát meg fogom hallgatni.

Mindjárt meg is parancsolta, hogy hívják elő. Csak hogy persze a vén Hamudot nem találták sehol és nem is tudta senki, hová lett.

— No, majd elő jön holnapig, szolt a szultán. Néha el szokott vonulni, hogy elmélkedjék.

Hamud persze nagyon jól tudta, hogy a vén Hamud csillag-jós nem kerülhet többé elő, hiszen ő maga az! Itt van ő, csak hogy deli ifjú alakjában, más néven.

Ez most már gonosz egy kelepce! Egyszerre kellene itt lennie vén állapotában is, fiatal állapotában is. Mint ifju Hamudnak szüksége van saját magára mint vén Hamudra, aki kedvezőt jósoljon a csillagokból, mert különben nem érheti el célját. Csak úgy segíthetne a baján, ha legalább egy napra vissza térhetne régi alakjába, de persze úgy, hogy mikor mint vén Hamud csillag-jós kedvezőt jósol a szultánnak az új kérésről, megint vissza varázsolhatná magát deli ifjává.

Igen ám, csak hogy ezt nem tudta megtenni.

— Talán tudja Rácsma, a vén boszorkány! gondolá. Bizonyosan az ő boszuja műve az egész, ő küldte a dzsin-látományt a szultánra, mert nem osztottam meg vele a kincseimet. No, kiengesztelem, megadom neki, amit ígértem.

Sötét éjjel kilopózott a boszorkány viskójához, de hiába. A viskó üres volt, a vén Rácsma eltűnt. Szolgáival is hiába kerestette, sehol sem akadtak nyomára. Ilyen módon hát nem segíthet a baján. Csak úgy menekülhet a kelepceből, ha rábirja a szultánt, ne törődjön azzal a csillag-jóssal, ne is kerestesse.

De a szultán nem tágitott; most már csak azért sem, mert nagyon különös volt a vén Hamud eltűnése. Keresték minden nap, dél előtt, dél után, éjjel; kutatták az egész országban, persze hiába: a vén Hamud nem kerülhetett elő, mikor mint délczeg vitéz élt ott a szultán palotájában.

A szultán most már dühöngött és megparancsolta, hogy az ő kedves öreg Hamudját teremtsék elő, akár ha a föld alól is. Erre fő-főtanácsosa így szolt:

— Felséges uram, hatalmas szultán, nem bánom, ha leütteted is a fejemet, de hallgasd meg, mit gondolok!

— No, mit?

— A jó öreg Hamud mikor tűnt el? Ugy-e bizony akkor, amikor meg akartad kérdezni, mit olvas a csillagokban erről az új kérésről? És ki becsmérli folytonosan a mi bölcs csillag-jósunkat? Ugy-e bizony, ez az ifju idegen? Miért becsmérli? Ugy-e bizony, mert nyilván attól fél, hogy rosszat jósol felőle. Hát én azt mondom, hogy ez az ifju idegen eltette láb alól Hamudot, megölte, csak hogy Hamud rosszat ne jósolhasson róla.

A szultán a homlokára ütött.

— Világos! Persze hogy úgy van! Hogy magam is föl nem értem észszel! Rögtön lánczra köll verni a gonoszt! Holnap reggel leüttetem a fejét.

Hiába szabódott Hamud. Lánczra verték, tömlöczbe csukták és tudtára adták, hogy holnap leütik a fejét, mert a vén Hamud gyilkosa. Kétségbe-esetten gyötrődött, remegett a börtönében, mert az bizony már csak csuda furcsa állapot volt, amibe jutott. Leütik a fejét, mert azt hiszik, hogy megölte a vén Hamudot. Mikor pedig ő maga az! De hiába mondaná, nem hinnék el. Hát szultán-leány és trónus helyett halált hoz neki az ő vissza varázsolt ifjusága!

Egyszerre csak gunyos hang szólalt meg a börtön ablakában:

— No's, deli ifju Hamud? Örülsz a visz-sza nyert ifjuságodnak? Hahaha!

— Te vagy az, Rácsma! Ó jaj, hová juttattál!

— Megérdemelt helyedre. Én nagy ajándékot, ifjuságot adtam neked, te pedig rut hálátlansággal fizettél.

— Igaz, igaz, meg is bántam már nagyon! szólt Hamud töredelmes hangon. Ó, de ha most segíteni tudnál rajtam, igazán hálás volnék, minden kincsemet neked adnám.

— Hm! Ha bizhatnám a szavadban, segítenék rajtad.

— Allahra mondom, bizhatol!

— No's, jól van. Hát kinyitom a börtönöd ajtaját, elaltatom az öröket, menekülhetsz.

— Ó, mit ér az? Nem ezt ohajtom én, hanem azt, hogy egy napra, csupán csak egy napra, vissza nyerhessem régi alakomat és mint vén Hamud csillag-jós beszél-

hessek a szultánnal, aztán újra olyan ifju legyek, mint most.

— Értelek. Mint vén Hamud jót akarsz jósolni magadról, mint ifjuról. Ám legyen! De ne feledd, ennek fejében minden kincsed az enyém. Hát ezt köll tenned: reggel kérd a szultántól azt a kegyelmet, hogy a vén Hamud házába kísértessen. Te ki tudod őt csalni rejtett szobájából és így meg fognak győződni, hogy nem ölted meg. A szobádban két üvegesét fogsz találni az asztalon: az egyikben fehér, a másikban piros folyadékkal. Idd meg a fehér folyadékot s vissza nyered öreg alakodat. A másik ital pedig újra mostani ifju alakodba varázsol vissza, amikor akarod. De ne feledd az alku! Ott leszek és kezembe adod a kincstárad kulcsát.

Reggel úgy tett, amint Rácsma mondta. A szultán nagy csapat katona őrizete alatt elkísértette fogoly vendégét a vén Hamud házába. Itt Hamud egy maga lépett be a szobájába s rögtön meg pillantotta az asztalon a két üvegesét. Gyorsa kiitta a fehér folyadékot.

Elkábult, tántorgott s eszméletét veszthe rogyott a szőnyegre. De hamar fölocsudott. Amint talpra állt, gyöngének érezte magát ugyan; csak hogy ennek nagyon örült, mert amint tükörbe nézett, a régi törődött, ősz szakálu vén Hamudnak látta magát.

Gyorsan felöltötte régi öreges ruháit s gondosan zsebre dugta a piros folyadéku üvegesét.

— Így ni! Most már biztosan célhoz érek! Az az ostoba Rácsma! Tul jártam az eszén! Majd bizony neki dobom oda a kincseimet! Zsebemben van a varázsi-tal, amellyel újra ifju leszek s elnyerem a szul-

tán-kisasszonyt és a trónust. Mint vén Hamud olyat jósolok a szultánnak, hogy mihelyt vissza-varázsoltam magamat ifju alakomba, más nap már a szultán veje leszek.

Ámultak és örültek a katonák, mikor Hamud kilépett a szobából.

— Itt az öreg Hamud! Él! Tehát nem ölte meg az a deli vitéz idegen.

— Már ugyan miért ölt volna meg? szolt Hamud. Méltatlanul gyanusították. Sietek is a szultánhoz, hogy megnyugtassam.

— Jőjön mindjárt az ifju is, hadd legyen öröme felséges urunknak, mondá az örök vezetője.

Ez persze nem lehetett, mert Hamud nem jelenhetett meg egyszerre vén alakjá-

... NEVETTÉBEN HANYATT DÖLT. (Lásd a 29. lapon.)

ban is, fiatal alakjában is. De ezen könnyen segített.

— A fiatal vitéz nagyon elgyötrődött a tömlőczben, mondá. Pihenni kíván, nem is szabad zavarni. De még ma este visszatér a palotába.

Most Hamud már kész volt a tervével. Estig a szultánnál marad, elmondja a kedvező jóslatot, aztán kijelenti, hogy ezzel

be van töltve feladata, remeteségbe vonul el; este pedig megissza a varázs-italt és mint ifju tér vissza a palotába. A vén Hamud eltűnik örökre, nem is fogják keresni; ha a boszorkány Rácsma el akarná árulni, hogy ifju alakban mint a szultán veje él itt, nevetni fognak rajta. Különben is most már könnyen el fog bánni a boszorkánnyal.

Sietve indult meg, de amint az udvarra lépett, elébe állt Rácsma.

— Megállj, Hamud! Ne feledd az alkut! Add ide a kulcsot!

— Mit akar ez a förtelmes banya? Katonák! Fogjátok és kötözzétek meg, aztán dugjátok a legmélyebb tömlőczbe!

Meg is tették a katonák, Hamud pedig sietett a palotába, ahol a szultán nagy örömmel fogadta. Hanem persze egy kicsit röstelkedett is.

— Ejnye no! És én olyan nagy bünnel gyanusítottam kitünő fiatal vendégemet, még fejét akartam vétetni! Hivjátok azonnal elémbé, hogy megkövessém, a hibámat jóvá tegyem!

Hamud a szultánnak is elmesélte, hogy a jeles vendég pihen, csak estére fog előkerülni. A szultán bele nyugodott s mivel már ebéd ideje volt, hiveivel vigan ült lakomához akik közt volt persze Hamud is. Lakoma-közben a szultán így szólt:

— Öreg hivem, Hamud! Ma este, mihelyt a csillagok feljönnek, olvasd ki belőlük, mit jósolnak erről a kitünő vendégemről.

— Igenis, felséges szultánom!

— De jól csavard föl az eszedet, hogy jól olvass a csillagokban! folytatá a szultán neki tüzesedve. Már sok jeles ifjut utasítottam el a te szavadra, meg is elégeltem, hogy mindig csak rosszat tudsz kiolvasni a csillagokból. Ez a mostani kitünő ifju nagyon kedvemre való s annyit mondok, hogy ha erről is csak rosszat olvasol a csillagokban, akkor örökös börtönbe csukatlak!

No, már erre olyan kaczagás fogta el Hamudot, hogy nem birt magával. Persze, csak ő maga tudta, milyen mulatságos az, amit a szultán mond. Hogy ő, Hamud,

rosszat olvasson ki a csillagokból a jeles ifjunak, aki épp ő maga lesz megint.

Nagy nevében hanyatt dőlt (Lásd a képet a 28. lapon.) de a következő pillanatban egy kis csörrenés hallatszott. Hamud pedig elhallgatott, halott-halovány lett s megtörtén hebegte:

— Mindennek vége!

Mert az történt, hogy széles jó-kedvében ráhempergett a zsebében levő üvegcésére, ez pedig össze tört, a varázs-ital kifolyt, oda lett! Többé vissza nem büvölhette magát deli ifjává! Meg köll maradnia vén Hamudnak, aki volt!

De ha még csak az lett volna a baj! Hanem a szultán sürgette, hogy vezessék már elő az ő kedves ifju vendégét; ez pedig soha többé elő nem kerülhetett. Hamud meg nem akart a csillagokból semmit jósolni róla.

— Azt az ifjut soha sem fogod többé látni, mondá.

— Akkor te ölted meg, mert a te házadba tért be utoljára, szólt a szultán bőszen. Börtönbe veled! Ott fogsz szenvedni, míg meg nem vallod, hova lett az én jeles vendégem!

És újra börtönbe került Hamud. Épp akkor kísérték be, mikor Rácsmát, mert semmi bünét sem tudták, szabadon bocsátották.

— Vissza kerülsz méltó helyedre, Hamud, sikoltott feléje Rácsma. Többé nem segítek rajtad, magad pedig nem tudsz segíteni magadon, mert örültnek fognak hinni, ha az igazat mondod el, hogy te voltál az az ifju idegen. Kincseidet elkobozza a szultán s mert hálás lenni nem tudtál: fény, pompa és ifjuság helyett tömlőcz lesz a sorsod mind halálodig!

BARÁTI SZOLGÁLAT.

— Tréfa. —

(Képekkel a 20. és a 21. lapokon.)

EGY járatban voltak Elefánt bátya és Majom koma, de nem egyformán könnyen járták az utjokat. Lihegve, pihegve és izzadva tolt a Majom koma a taligáját. Végre már nagyon elfáradt, hát megpihent. Ugy érte utól Elefánt bátya.

— Hová, háová, Majom koma? kérdé barátságosan. (Lásd a képet a 20. lapon.)

— Elfogyott a sütni-valónk, nincs kenyér a háznál, hát öröltetni viszem a malomba ezt a teli láda buzát.

— No lám! Én is éppen ilyen járatban vagyok. Most már együtt mehetünk tovább, legalább eldiskurálhatunk.

— Nem igen lehet az, kedves Elefánt bácsi, szólt Majom koma kissé kedvetlenül. Én csak nagyon lassan bírom tolni ezt a nehéz ládát. Nincs ám olyan roppant erőm, mint Elefánt uraméknak. Hát nem tudnék lépést tartani.

— Persze, persze! Én akár husz ennyit is elbirnék. Szívesen tolnám a Majom koma taligáját is.

— Bizony nagyon szépen megköszöném.

— Ugy ám, de az a baj, hogy nekem meg kezem nincs. Az orrmányommal épp csak egy tárgyat tudok egyszerre megfogni.

— Kár, kár! Bezzeg van nekem négy kezem is. De mi haszna?

— Hm! Lássuk csak, Majom koma. Hát ha kifundálunk valami okosat? Négy keze van? No hát akkor foghatja mind a két taligát: az egyiket húzza, a másikat tolja.

— De mikor eggyel is alig bírok!

— Fogja csak meg, a többi az én gondom. Így ni! Most én Majom komát derékon kapom és szépen odább vontatom mindenestül.

— No, ez pompás! Csak nem hiába van olyan jó hire, Elefánt bátya! Erős is, okos is, meg szíves is. Most hát vigan előre! (Lásd a képet a 21. lapon.)

El is jutottak fáradság nélkül a malomba s hogy elkészültek az őrléssel, azon módon haza is. Majom koma szépen megköszönte a baráti szíveséget, otthon pedig eldicsekedett, hogy milyen jól járt.

— Ugy ám, fiaim! Mert az igazi jó barát végre is módot talál a segítségre s mert jót akar, hát ügyes is. Az ügyesség pedig nem boszorkányság.

VIRÁG ÉS KALÁSZ.

— Példázat. —

NYÁRI napfényben boldogan illatozott a virág.

— Mi lehetne még különbség nálamnál, mi szebb, mi kedvesebb? Az ember, ha csak megpillant, már mosolyra derül. Édes illatomat beszívva, színeim pompáját látva,

még szomorúsága is enyhül, a boldog pedig kétszeresen örül.

— Mégsem cserélnék veled, különbségnek tudom magamat, szólt a szomszédból a kövér kalász. Nagyon mulékony és hiú az az öröm, melyet te nyújtasz az embernek s

vajmi sokan vannak, akiknek nem jut rész belőle, mégis csak megélnék. De én igaz hasznot hajtok, nélkülem senki meg nem élhet.

Elbusult a virág egy kicsit, mert hirtelesen nem tudott felelni a büszke szóra. Pedig oly fájdalmasan esett elhinnie, hogy biz' ő egészen haszontalanul pompáz és illatoz. Ám nem busult sokáig, mert épp jött egy vidám lányka s dalolgatva tekintett szét, aztán bokrétát szedett, a kövér kalászra pedig még csak rá sem hederített.

— Jaj, de kedves is a nyár, hogy meghozza a sok szép virágot, kiáltott fel örvendezve. Mi is volna rét, mező, ha virág nem volna rajta, csak mindenütt az az unalmas kalász! Nem fakadhatna szívünkben vig-ság, derü, sivár volna életünk!

Büszkén és boldogan hallgatta a virág, ellenben röstelkedve konyította le a fejét a kalász. De nem busult sokáig, mert jött a gazda az aratókkal, hogy betakarítsák a termést.

— Áldott nyár, hogy megérleled a kövér kalászt! szolt elégedetten a gazda. Megint van egy esztendőre kenyérünk, nem szállja meg nehéz gond a házunk táját.

S az aratók kévébe kötötték, keresztbe rakták a termést, fúrge lányok pedig még az elhullatott kalászokat is össze szedgették, hogy semmi se vesszen kárba.

— Most már valóban nem tudom, mely-önknek volt igaza? tünődött a szép virág.

— Sem neked, sem a kalásznak, mégis mind a kettőtöknek, szolt egy vén fa a közelben. Régen élek, sokat láttam és bizvást elmondhatom, hogy az ember igazán boldog csak úgy lehet, ha együtt bírja a virágot és kalászt, ha munkál hasznos célokért, melyek jólétre vezetnek, de nem mindig csak pusztán a hasznot keresi, hanem megnyitja szívét a szépnek, nemesnek is, mely nem fizet egyébbel, csak lelki örömmel és derüvel. Virág, kalász egymást egészíti ki.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVI. köt. 26-dik számában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Utazás a föld körül hat hét alatt.

Helyesen fejtették meg: Láner Nellike, Fried Ernő és Béla, Preisach Frida, Mérey Ágosta és Dalma, Jurenák Ferencz, Daróczy Tamás, Árvay Jenő, Steiner Erzszi és Margit, Lengyel Margit és Kálmán, Herzfeld Paula és Elli, Pávai-Vajna Gabriella, Molnár testvérek, Fidler Jolánka, Lange Miklós, Dora Jenő, Csiba Margit és László, Haksch Mariska, Hendel Andor és Béla, Kraft Piroška, Okolicsányi Marcsa, Taller Irén, Kiss Margitka, Dömötör Irén, Kray Margitka és Marika, Seyderhelm Ferencz, Lukács Irma, Naschitz György, Fleischmann testvérek, Ungár Erzsike és Sándor, Czákó Miklós, Schulz Ilonka, Neoschil Antal, Sildauer Panna, Nékám Ervin, Murgu Janesi, Dorombó Bandi, Kálmán Margit, Luczenbacher Ada, Jákó Margit, Nagy Lenke és Ernő (A »Kis Lap« mult heti számában foglalt 10 parancsolatot olvastatok? F. b.), Szinyei-Merse Jenő, Medveczky Gyurika, Halász Imre, Kummerer Paula, Elek Lilli és Mariska, Kossaczky Gyula, Reich Frigyes, Kazy Livia, Gyika Alice és Marianne, Ebeczky Gabriella, Weiss Aurél, Ranschburg Juliska, Viktor és Béla, Wurm Betty, Sinkovits Clarisse, Ponori Sárka, Urbán Ellő, Hajas Zoltán, Rosenthal Bandi, Forster Jolánka, Herczeg Iloa, Singer Mariska, Diemár Kálmán, Erdős Mátyas, Árkosi Ferike, Kazy Péter, Hefty Mariska, Schulz Antal, Berczelly Edith, Mäder testvérek, Sziklay Vera, Sier Friczi, Farnos Esztike, Badics Gizi, Herrman Imre, Veress Gizi, Szabó Jolán, Görgy Ellő, Lakner Margit, Háry Irén és Juliska, Molnár Ferencz, Hollós László, Izsák Erzszi és Zsiga, Boros Emmike, Walko István, Stancsa Miczi, Emike és Gyula, Pollák testvérek, Veisz Jenő, Kovács Eszter, Kovács Klárka, Fischer Péter és Pál, Sztányi Matildka, Péterfy Vilma, Zakariás Sándor és Pista.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Lengyel Margit és Kálmán, Mártonvásáron*, kiknek a jutalom-könyvet (»A tarka könyv«, százötven elbeszélés, gyermekek számára írta *Hoffmann Ferencz*, negyedik javított kiadás, tizenegy eredeti színes képpel, diszes vászon-kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LVI. köt. 25-dik számában közölt feladvány megfejtését még beküldték, a záró-jel közt feltüntetett szavakkal: Nagy Lenke és Ernő (58), Badics Gizi (50), Szinyei-Merse Jenő (48), Vizoly Margit és Blanka (49), Medveczky Gyurika (44), Turi Dénes és István (38), Rosenfeld Erzszi és Dalma (29), Halász Imre (21), Brunner Karcsi (41), Sándor Pista (38), Herrman Imre (41), Berczelly Edith (48), Farnos Esztike (46).

Igazítás. A szófejtő feladvány megfejtőinek a »Kis Lap« mult heti számában közölt jegyzékébe téves számot csempészett be a sajtóhiba incselkedő kis ördöge. Háry Irén és Juliska neve mellett zárjel közt 83 olvasható, amiből annak kellett volna következni, hogy ők legyenek a győztesek. De a 83 szám sajtóhiba s igazában 33-nak kellett volna ott állani.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Veress Pali. Azok az alakok, amelyeket említesz, egy politikai tréfás lap alakjai. Gyermeke-nevelésnek szánt laphoz semmi közük. Az a lap csak felnőttek kezébe való s édes apád jól cselekedett, hogy az olvasásától eltiltott. A »politizáló« versed olybá hatott rám, mint ha te, a tíz éves fúcska füstölgő csibukkal léptél volna elém. Csak maradj te meg a *Kis Lap* olvasójának. — **Vajda Annuska.** Sokan vagytok most hiveim, akiknek szülei szintén a *Kis Lap* zászlaja alatt állottak régebben. Mi is volt a te édes mamád lánykori neve? Köszöntelek mindkettőtöket. — **Káplány Dóra.** Leírásodban helyes megfigyelés mutatkozik. A magyar pusztá rajzához azonban valamivel több s melegebb szín szükséges. De már e tekintetben jeles költőink: Petőfi, Arany, Jókai, Lévy, Kuthy s még többen oly remekeket alkottak, hogy nehéz is volna e tárgyról szebbet és jobbat írni. De, ismétlem, vállalkozásod azért dicséretet érdemel, bár ha nem közölhető is. — **Erdős Mátyas.** A *Kis Lap* bekötő tábláját a kiadó-hivatal utánvétel is megküldi, ha hozzá fordulsz. A rejtvényed jól meg van szerkesztve, de közönséges tartalmánál fogva (»naponkint 12 óraker ebédelőnk«) nem való a közlésre. A rejtvénybe foglalt mondásnak legyen valami nemes tartalma. — **Halász Imre, br. Bánffy Marianne, Tóth Alice.** Forduljatok a kiadó-hivatalhoz. — **Singer Mariska.** Már édesem: a rózsá-olaj készítéséhez én nem értek. De ahhoz, tudtommal, annyiféle eszköz kell, hogy még ha ismernéd is a szűrés módját, azok híjával nem boldogulnál. Gyártásával a törökök foglalkoztak, főképp a ruméliai Kazanlik rózsá-erdeiben szüretelt virágokból párolgatják. De ujabban a török gyártásnak fölébe kerekedtek a francziák, ami nem csoda, mert a vegytan sokféle titkaiban járatosabbak az elmaradt töröknél, kinek kezén a forrázás következtében a kedves illatból nagy rész elillan s nem is oly tiszta, míg a franczia készítmény teljesen megóvja a friss rózsá igazi jó szagát. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Molnár Ferencz (Szt. Antal. Hont-vmgye), *Sándorfy Dezső* (Veszprém) a hozzájuk küldött képes lev. lapot szívesen viszonzozzák hasonlóval. — *Farnos Esztike* (Nagy-Enyed) *Szeless Adriennel* szeretne levelezni.